

Jacques Rancière

© Lars Sætre 2008
Universitetet i Bergen

[Her kommenteres ikke ”det etiske billedregimet”; du vil formodentlig ha noe å hente til arbeidet ditt også fra det R sier om dét.] – Representasjon skjer i kunst og litteratur innenfor både ”det representative kunstregimet” og ”det estetiske kunstregimet”, men representasjonen skjer på vidt ulike måter innenfor de to regimene. Hos Rancière er stikkordene for de to regimenes kunst og litteratur som følger.

Det representative kunstregimet: *autonomisering av kunsten, emne/stil/genre-hierarki, *kunsten avsondres til et eget sted (teateret står fremst), *forrang for det sigelige som står over det synlige, *fiksjonen står sentralt, med vekt på *mythos* og person-handling (mao. vekt på handling og karakter), *normativ avgrensning av virkeligheten, kontrollerbart forhold mellom handlingsspenning og glede, frykt, medlidenhet, renselse i gjenkjennelsen, *normative krav til sannsynlighet, decorum, samsvar, *affekter tillates kun i relasjon til fremstilt representativ situasjon, *det representative kunstregimet gir forrang til *logos* over *pathos*.

Det estetiske kunstregimet: *brudd med disse normativitetene, *likhet, etterligning og representasjon kan likevel finne sted, *men likhet, etterligning og representasjon blir fristilt i forhold til normativ regulering, *fristilling av ethvert normativt forhold mellom emne, motiv, stil og genre, *kunstens autonomi betyr fristilling til å være en singularær bearbeidelse av hele livsverdenens former og innhold, *det synlige/visibilitetene blir helt jevnstilt med det sigelige (og med den ”synlighet” som tidligere skulle frembringes gjennom tale), *det synlige, tingene, gjenstandene, bildene, kroppene, lokalitetene, materialitetene får likeverdig tilgang til fremstilling i kunsten, slik som de fremtrer i livsverdenen, *det synlige, affekt og *pathos* er ikke kontrollert normativt, *det synlige og det sigelige redistribueres, det medfører endrede og nye synligheter og sigeligheter (visibilities and sayabilities), *opererer ut fra to grunnleggende jevnstilte estetiske krefter (slik de f. eks. viser seg i det estetiske bildet): *the imaging power of rupture* og *the phrasal power of continuity*, *det estetiske kunstregimet jevnstiller/”identifiserer” *logos* og *pathos*.

Det estetisk billedlige gir vilkår for endring og omdanning i forholdet mellom det sigelige, det synlige, det tenkelige, viten, og skapes i feltet mellom *pathos* og *logos*:

* *pathos* – materiell sanselig nærværenhet, det synlige sin kraft, visibilities, det tilsynekomende, rått materielt nærvær, brudd/innbrudd, rupture, suspense, ukodet showing

* *logos* – signifikasjon, kodning, men også av/omkodning, mening, lesning, historiens/tekstens/det syntaktiske sin kraft, tanke/kunnskapsinnholdet, distanse og mediering

Det estetisk billedlige sin doble poetikk:

* likhet, som kan gjenkjennes eller ikke

* hyper-likhet (direkte avtrykk av tingen selv, brudd, forstyrrelse, suspense, tilsynekomst)

Tingene kan besitte deres ”tause tale”, i to betydninger:

* bildet kan romme tingens ”mening” innskrevet på tingens kropp, tingens synlige språk som kan avkodes

* bildet kan romme tingens tause tale som enfatisk taushet/tielse (tingens oppbrytende, nakne, ikke-signifikatoriske nærvær)

Det estetisk billedlige er lingvistisk i dets grunntrekk, og benevnes *setnings-bildet* / *the sentence-image*, og består av:

* det separerende, disruptive bildet (rytme, ellipse, omkastning, inversjon, endret stilleie, osv.)

* det fraserte kontinuum

Setnings-bildet / the sentence-image (sitat fra *The Future of the Image*):

[The sentence-image is] the combination of two functions that are to be defined aesthetically – that is, by the way in which they undo the representative relationship between text and image. [...] The sentence-function is [...] that of linking. But the sentence [...] links in as much as it is what gives flesh. And this flesh of substance is, paradoxically, that of the great passivity of things without any rationale. For its part, the image has become the active, disruptive power of the leap – that of the change of regime between two sensory orders. The sentence-image is the union of these two functions. It is the unit that divides the chaotic force of the great parataxis into *phrasal power of continuity* and *imaging power of rupture*. (46)

As sentence, it accommodates paratactic power by repelling the schizophrenic explosion. As image, with its disruptive force it repels the big sleep of indifferent triteness of the great communal [and commodified] intoxication

of bodies. The sentence-image reins in the power of the great parataxis and stands in the way of its vanishing into schizophrenia or consensus. (46) [...]

The power of the sentence-image is thus extended between these two poles, dialectical and symbolic [montage]; between the clash that effects the division of systems of measurement and the analogy which gives shape to the great community; between the image that separates and the sentence which strives for continuous phrasing (58).

Ovenstående hentet fra:

Rancière, Jacques: *The Future of the Image*, [2003], oms. Gregory Elliott, London og New York: Verso, 2007.

Rancière, Jacques: "Prologue: A Thwarted Fable", *Film Fables*, [2001], oms. Emiliano Battista, Oxford og New York: Berg, 2006, ss. 1-20.

Rancière, Jacques: *The Politics of Aesthetics. The Distribution of the Sensible*, [2000] oms. Gabriel Rockhill, London: Continuum, 2004/2007.